

EFE

I ara què?

L'anunci de l'obertura d'un crèdit fins a 100.000 euros per a la banca –tècnicament, un rescat financer– és només un tallafoc per a l'economia espanyola, no pas la solució definitiva. D'aquí endavant, s'obren moltes incògnites. Hi ha perill d'intervenció o rescat en tota regla, com ha passat a Grècia, Irlanda i Portugal? En quines condicions rescata els bancs, Brussel·les? Quins efectes pot tenir sobre el ciutadà el fet que la UE vigili de tan a prop els comptes de l'estat espanyol?

COMISSIÓ EUROPEA

La reunió de l'Ecofin, que aplega els ministres de Finances dels estats membres, donarà el vist-i-plau a les condicions del rescat bancari espanyol, el dia 21 de juny. Brussel·les condiona el manteniment de l'ajut al compromís espanyol de restablir el crèdit a particulars i empreses.

Un salvavides en aigües tempestuoses

Rescat: primera fase. Els bancs espanyols hauran de picar ben fort de peus perquè l'economia real arribi a terra amb el salvavides que els ha proporcionat la UE. Ara, cal nedar respectant les instruccions de Brussel·les. Perquè ningú no dona duros a quatre pessetes.

Els homes de negre han arribat. Els tripijocs lingüístics i els eufemismes de l'executiu espanyol per a disfressar de pla d'estímul financer allò que és un rescat bancari amb tots els ets i uts han esdevingut la riota internacional. A partir d'ara, seran els experts de Brussel·les que comprovaran sobre el terreny cada moviment del Banc d'Espanya, del FROB i de les entitats financeres que s'acullin a la línia de crèdit de la UE dissenyada per a evitar la fallida en cadena de la banca espanyola. Però el rescat, que

preveu fins a 100.000 milions d'euros per a recapitalitzar els bancs que ho requereixin –entre els quals Catalunya Banc– no és pas un acte de solidaritat de la UE, sinó un avís per a navegants. O l'estat espanyol, durant els mesos vinents, dona garanties que és capaç de reduir el dèficit públic fins al 3% el 2014, o el rescat bancari haurà estat el primer capítol del serial de la intervenció. D'entrada, les dues agències independents contractades pel govern de Mariano Rajoy per a valorar les necessitats de recapitalització de la ban-

ca estableixen un interval de 60.000 a 70.000 milions d'euros. Amb el préstec europeu que gestionarà el FROB, l'estat espanyol pagarà entre un 3% i un 4% d'interès, mentre que els bancs que requereixin injecció de liquiditat pagaran el diner a un 8,5% o un 9%. Si surten els comptes, el contribuent no en pagarà ni cinc i l'estat engreixarà el seu cabal. Però si la cadena no funciona, la UE podria intervenir la totalitat de l'economia espanyola abans de final d'any, amb el dubte, això sí, de si tindrà prou fons.

Les raons del rescat. “Aquest rescat és una coerció addicional a la que teníem fins ara, perquè la consolidació fiscal –reduir fins al 3%– s’ha de fer, tot i que no ajudarà a la reactivació econòmica, que ha de venir de la inversió i el consum exteriors. Només amb una reducció dràstica de despesa i un augment important d’ingressos no ens en sortirem. La solució no és a les nostres mans”, explica Guillem López Casanovas, catedràtic d’economia de la UPF i conseller del Banc d’Espanya. A parer d’aquest expert, els principals objectius de l’economia espanyola a partir del rescat són fer créixer la competitivitat i recuperar la confiança dels inversors, i en aquest sentit considera que “el rescat és un indicador que les coses comencen a fer-se bé”. Però Casanovas deixa clar que “si l’estat espanyol interpreta malament el senyal de Brussel·les i es pensa que pot perpetuar la manera de fer que ha exhibit fins ara, la UE tancarà l’aixeta del crèdit i l’economia espanyola es col·lapsarà”. Per una altra banda, l’economista i eurodiputat Ramon Tremosa adverteix que el rescat pot ser “només una aspirina per a fer baixar la febre”, i que tenint en compte que “el cas espanyol és massa gros comparat amb la intervenció d’Irlanda, és possible que aquest rescat sigui una fase més en la intervenció final de l’economia espanyola”. Tremosa no descarta que en algun moment Alemanya “deixi caure bancs espanyols”.

Per a alguns altres, la situació que s’albira és catastròfica. El professor d’economia de la UB Josep Maria Gay de Liébana remarca les conseqüències que tindrà el rescat sobre l’estat espanyol, que pensa que intensifica la dependència envers els socis europeus per a sortir de la crisi: “Caldrà reduir encara més la despesa amb abaixades de sous a funcionaris; l’augment de l’IVA és imminent, s’apujarà qualsevol figura tributària relacionada amb successions, donacions i patrimoni, i es crearan noves taxes i contribucions. Els universitaris ho passaran malament, més gent es quedarà sense feina, hi haurà retallades en els subsidis de desocupació i un retard immediat de l’edat de jubilació.” El

Més transparència en les operacions financeres és una de les exigències de Brussel·les per a injectar líquid als bancs, a fi d’evitar nous casos com el de Bankia.

problema, per a ell, és que “aquests 100.000 milions no arribaran a l’economia real de cap manera, i és evident que si les empreses i els particulars no reben crèdit les seqüeles d’aquesta crisi seran encara més profundes”.

Oriol Amat, catedràtic d’economia financera i comptabilitat de la UPF, té una visió més optimista de la situació econòmica de l’estat espanyol, sobretot després de l’anunci del rescat bancari. “L’economia té diversos punts a favor de la recuperació: el deute públic és del 68,5%, poc si el comparem amb el deute d’alguns països de la UE; a Espanya han crescut les exportacions, i la inflació és controlada, de manera que el PIB comença a recuperar-se”, argumenta. Per a ell, la decisió de Brussel·les d’ajudar la banca espanyola “és una decisió clau molt positiva”, però matisa que no servirà de res “si no es continuen fent les reformes estructurals iniciades que ens han de permetre de recuperar la confiança internacional. La UE ja ha fet el pas, ara l’hem de fer nosaltres”.

I tot això, en canvi de què?

Fonts de la Comissió Europea titllen “d’exercici de solidaritat dels socis comunitaris” aquest rescat bancari, que, de fet, va suggerir de crear Nicolas Sarkozy preocupat pels bancs francesos. Es tracta d’un rescat amb un responsable, que és l’estat espanyol, i

la condicionalitat se centra en algunes qüestions concretes que encara s’han de tancar. Però una cosa és segura: “Caldrà un pla de reestructuració de les entitats financeres rescatades, i es reforçarà la governança de totes les entitats, perquè es vehicularà a través de canvis legislatius.” Segons la CE, l’objectiu “no és salvar banquers ni accionistes, sinó que el crèdit torni a circular”. En aquest cas, el Banc Central Europeu, la Comissió Europea i el Fons Monetari Internacional faran un seguiment del procés. Des de diversos sectors s’ha demanat que el rescat als bancs es faci directament, sense passar per mans públiques. La legislació europea ara no ho permet, però en pocs mesos, si no hi ha sorpreses, serà possible. De fet, Durão Barroso va proposar el rescat bancari directe fa un any i mig, i fou rebutjat pels estats membres, però ara sembla que hi ha consens. Aquesta circumstància implicarà la creació d’una unió bancària europea que integrarà les entitats més grans, amb controls més estrictes sobre els moviments de la banca. Actualment, el fons de rescat per a bancs és dotat amb 250.000 milions d’euros, a banda dels 100.000 que ja s’han posat a disposició de l’estat espanyol. I l’1 de juliol, quan entri en vigor el mecanisme europeu d’estabilitat (Mede), s’injectaran 500.000 milions més.

JORDI PLAY / AEXIU

La reforma del mercat laboral i l'edat de jubilació són dos dels focus d'atenció de la Comissió Europea sobre l'economia espanyola. També preocupa que hi hagi tant d'abandonament escolar.

I doncs, què ha de fer l'economia espanyola per a no ser intervinguda totalment pels homes de negre?

En el cas espanyol, a banda les exigències que es faran públiques aviat per al rescat bancari, damunt la taula hi ha un plec de recomanacions genèriques sobre l'estabilitat de l'economia per al període 2012-2015 que l'executiu de Mariano Rajoy ha de complir.

Reduir el dèficit públic fins al 3% com a màxim el 2014, mitjançant mesures addicionals d'àmbit regional, d'acord amb els plans de reequilibri pressupostari. En aquest sentit, la Comissió Europea demana a l'estat espanyol la creació d'una institució pressupostària independent que analitzi, assessori i controli la relació amb la política pressupostària. Una institució que, de moment, no s'ha creat, malgrat que la UE ho va sol·licitar fa més d'un any. Brussel·les també demana "l'augment de l'edat

preceptiva de jubilació i el foment de la reincorporació d'aquest grup al mercat de treball".

En tercer lloc, es recomana d'"introduir un sistema tributari compatible amb els esforços de sanejament fiscal i més favorable al creixement, reorientant la pressió fiscal des del treball fins al consum i les activitats perjudicials per al medi". A parer dels tècnics europeus, a l'estat espanyol encara hi ha marge per a "reconduir la baixa proporció d'impostos procedents de l'IVA, augmentant-ne la base impositiva", i recomana d'"aplicar polítiques d'estímul del lloguer, perquè "hi ha una clara desviació —negativa— a favor de l'endeutament i l'accés a la propietat (desgravacions per pagament d'hipoteca). Pel que fa al sector financer, s'exigeix de corregir la situació de les entitats en dificultats, "presentant una estratègia profunda per a abordar eficaçment el problema derivat dels actius heretats

que consten als balanços dels bancs, mitjançant els mecanismes de protecció.

La CE també recomana de consolidar les reformes del mercat laboral i "prendre mesures addicionals per a augmentar l'eficàcia de les polítiques d'ocupació, coordinant els serveis estatals i regionals d'ocupació". En aquest sentit, Brussel·les també insta l'estat espanyol a "revisar les prioritats de despesa i a assignar fons per a petites i mitjanes empreses, recerca, innovació i joventut, a més d'un pla d'acció per a reduir el fracàs i l'abandonament escolar, amb un focus especial en la potenciació de la formació professional. La pobresa, la infància i els col·lectius vulnerables també hauran de ser centre d'atenció de les polítiques socials de l'executiu espanyol durant els tres anys vinents.

Gemma Aguilera